

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Organisation
des Nations Unies
pour l' éducation,
la science et la culture

Hrvatsko povjerenstvo za UNESCO
Croatian Commission for UNESCO
Commission croate pour l'UNESCO

UNESCO
Participation programme 2008-2009

Međunarodni simpozij / International Symposium

ARS NAUTICA

Pomorska arheologija i povijest Srednjega i Novoga vijeka

Maritime Archaeology and History of the Middle Ages and Post-Mediaeval Period

Dubrovnik

Centar za mediteranske studije, 7.-9. rujna 2009.

Centre for Mediterranean Studies, 7-9 September 2009

Zanimanje za novovjekovne brodolome označilo je početak organiziranog istraživanja i zaštite podvodne kulturne baštine u Hrvatskoj. Prva podvodna arheološka akcija organizirana je na mjestu brodoloma u uvali Veliki Molunat južno od Dubrovnika. Krajem šezdesetih i tijekom sedamdesetih godina dijelom su istražena još tri brodoloma iz 16. i 17. stoljeća. Nakon početnog razdoblja entuzijazma tijekom vađenja mnogih vrijednih nalaza zanimanje za proučavanje post srednjovjekovnih brodoloma naglo je opalo, a istraživanja nikada nisu privedena kraju. Takva situacija lišila je pomorsku povijest i nautičku arheologiju mnogih vrijednih podataka o jadranskoj brodogradnji, plovidbi i trgovini tijekom Srednjega i Novoga vijeka.

Projekt pod nazivom *Edukacijski program nautičke arheologije i pomorske povijesti; 16.-17. stoljeće*, podržan od strane UNESCO Participation programme 2008-2009, nastao je sa željom okupljanja skupine stručnjaka na interdisciplinarnoj razini i poticanja njihovoga zanimanja za navedena razdoblja putem isticanja raznolikosti i vrijednosti podataka koje pružaju sustavna istraživanja kako spomenutih brodoloma tako i vrijednih povijesnih izvora. Projekt okuplja različite stručnjake i studente diplomskog i postdiplomskog studija, pod vodstvom Sveučilišta u Zadru i Sveučilišta Ca' Foscari u Veneciji, s ciljem ponovnog usmjeravanja pozornosti znanstvenika i institucija odgovornih za istraživanje i zaštitu podvodne kulturne baštine na nalazišta koja su napuštena i zapuštena u ne tako davnoj prošlosti. Usprkos ubrzanom propadanju ona još uvijek kriju velike potencijale pa bi nam mogla poslužiti za oblikovanje pilot projekata za buduća istraživanja i zaštitu te iznimno složene i osjetljive skupine podvodne arheološke baštine.

The interest for the Post-Mediaeval shipwrecks signed the beginning of the organized research and protection of the underwater cultural heritage in Croatia. The first underwater archaeological operation took place on the wreck in the bay of Veliki Molunat south of Dubrovnik. Three other shipwrecks dating back to the 16th and the 17th century were explored in the late 1960s and 1970s, but after the first enthusiastic period, when several interesting wrecks have been partially excavated, the interest for the study of post mediaeval wrecks ceased and the operations were never completed. That situation deprived the naval history and nautical archaeology of the most valuable information on the post-mediaeval Adriatic shipbuilding, seafaring and trade while the free access to the sites and the aggressive action of the "sea worm" endangered seriously the remains left on the seabed.

In order to involve a group of experts at the interdisciplinary level and raise their interest for the post mediaeval period by pointing out the variety and validity of the information provided by the serious research of either shipwrecks from the stated period or valuable historical sources, a project entitled *Educational programme in nautical archaeology and history of navigation; 16th-17th century* was proposed and supported by the UNESCO Participation program 2008-2009. It involves various experts, graduate and postgraduate students coordinated by the University of Zadar, Croatia and the University Ca' Foscari of Venice, Italy. The project aims to bring back the attention of the scholars and the organizations responsible for the research and protection of the underwater cultural heritage to the sites that were abandoned in the past. They still have great, although rapidly disappearing, potentials and could serve for elaborating the pilot projects for the future research and protection of that group of extremely complex and delicate underwater sites.

Organizatori / Organized by:

**Sveučilište u Zadru – Zadar, Hrvatska /
University of Zadar – Zadar, Croatia**
Odjel za povijest / Department of History
Odjel za arheologiju / Department of Archaeology

**Università Ca' Foscari – Venezia, Italia /
University Ca' Foscari – Venice, Italy**
Dipartimento di Scienze dell'Antichità e del Vicino Oriente /
Department of Antiquity and Near East Studies

**Centar za mediteranske studije Sveučilišta u Zagrebu – Dubrovnik, Hrvatska /
Center for Mediterranean Studies of the University of Zagreb – Dubrovnik, Croatia**

U suradnji s / In collaboration with:

**CMAC – Center for Maritime Archaeology and Conservation, Texas A&M University,
College Station, USA**

**Dubrovački muzeji - Dubrovnik, Hrvatska / The Dubrovnik Museums - Dubrovnik,
Croatia**

**Sveučilište u Dubrovniku – Dubrovnik, Hrvatska / University of Dubrovnik – Dubrovnik,
Croatia**

**Društvo prijatelja dubrovačke starine - Dubrovnik, Hrvatska / Association of Friends
of Dubrovnik Antiquities – Dubrovnik, Croatia**

Organizacijski odbor / Steering committee:

**Đivo Bašić
Carlo Beltrame
Zdenko Brusić
Ivana Burđelez
Sauro Gelichi
Mithad Kozličić
Irena Radić Rossi**

Osoba za kontakt / Contact person:

Irena Radić Rossi
iradic@triton-jadran.hr

Tajnica / Secretary:

Tanja Grzilo
tanja@caas.unizg.hr

PRELIMINARNI PROGRAM / PRELIMINARY PROGRAMME

Nedjelja, 6. rujna 2009 / Sunday, 6th September 2009

Dolazak / **Arrival**

Ponedjeljak, 7. rujna 2009 / Monday, 7th September 2009

9.00 – 10.00	Otvorenje simpozija i predstavljanje projekta UNESCO /
Opening ceremony and presentation of the UNESCO project
10.00 – 11.00	Uvodno predavanje / Keynote talk
11.00 – 11.30	Stanka za kavu / Coffee break
11.30 – 13.00	Prva skupina priopćenja / First session
13.00 – 15.00	Stanka za ručak / Lunch break
15.00 – 17.00	Druga skupina priopćenja / Second session
17.00 – 17.30	Stanka za kavu / Coffee break
17.30 – 19.00	Treća skupina priopćenja / Third session

Utorak, 8. rujna 2009 / Tuesday, 8th September 2009

9.00 – 11.30	Četvrta skupina priopćenja / Fourth session
11.30 - 12.00	Stanka za kavu / Coffee break
12.00 – 13.00	Prezentacija rukopisa Nikole Sagroevića / Presentation of the manuscript of Niccolò Sagri
13.00 – 15.00	Stanka za ručak / Lunch break
15.00 – 17.00	Šesta skupina priopćenja / Sixth session
17.00 – 17.30	Stanka za kavu / Coffee break
17.30 – 19.00	Rasprava / General Discussion
20.00	Zajednička večera / Conference dinner

Srijeda, 9. rujna 2009 / Wednesday, 9th September 2009

9.00 – 12.00 Obilazak gradskih zidina i arheološkog nalazišta srednjovjekovne ljevaonice / **Visit to the city walls and the archaeological site of the Mediaeval foundry**

15.00 – 17.00 Obilazak post-srednjovjekovnog brodoloma kod otoka Koločepa / **Optional visit to the post mediaeval shipwreck near the island of Koločep**

